

deževne gliste jim dobro diše in jih marljivo pobirajo. Pa tudi kosi, škorcei, drozgi in še druge take sorodne ptice so marljive pobiravke škodljivih polžev. Toraj ne preganjajmo teh ljubih pevek in dobrotnic.

Mleko in puter.

Nekatere gospodinje pravijo, da je zavolj smetene boljše, če se mleko naliva v visoke in globoke lonce ali piskre, kakor pa če se vzamejo plitve, ploščnate skledice. Temu pa ugovarja neka jako zvedena gospodinja v novinah, ki se njim pravi: steir. Landbote. Pravi: jaz nečem za mleko imeti visokih loncev. Ljubše so mi plitve skledice. Iz njih se smetena lahko in hitro pospravi. Čeravno več prostora zaslonijo, se pa zato lepše snaziti dajo. Tudi ni resnično, da bi se v plitvi posodi narejalo manj smetene. Navadno se računi, da 10—11 bokalov ali virtelnov mleka daja 1 funt putra. Jaz imam same ploščnate skledice, pa dobivam od 8 bokalov mleka 1 funt putra.

Večidel puščajo gospodinje smeteno tako dolgo na mleku ležati, da se skisa. Mislijo, da kislja smetena daja več putra, kakor pa sladka. Jaz tega ne verujem. Jemljem smeteno iz nad sirotke po letu v 18—20 urah, po zimi pa v 24—30 urah. Tako dobim več in bolj okusnega putra. Kislja smetena je preveč vodenja.

Puter delam v okroglastih metilnicah, ki so iz pleha narejene, ter imajo votel plehnat metilnik, zgoraj s zaklopčnim pokrivalcem. Metenje dveh bokalov smetene je v $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ ure končano. Toplota se zamore smeteni povišati, ali znižati, če se metilnica postavi v več ali manj toplo vodo.

Dobljeni puter se potem s plehnato žlico v hladni vodi lepo premesi. Tako se dobi prav sladkega in jako okusnega putra. Ako ga hočemo na dalje časa hraniti, ga je treba v dobro nalošeno posodo vtačiti. Da mu zrak ne škodi, je dobro če se zavije v snažno rutico, ki je bila v malo osoleno vodo namočena. Samo po sebi pa se nemeva, da je pri mlekarstvu treba lepe snage. Posoda se ne sme postavljati po mokrotnih, ne-snažnih ali celo smradljivih kotih in kletih.

Gozd in toča.

Kder se gozd nemilo posekava, od ondot izhajajo pogoste toče na sosedne nižave. Tako na primer slovenske Gorice malokedaj toča zadene, ki bi prišla od Pohorja, katero je še po severni strani z gostim gozdom pokrito. Marveč tje se zaganja led prišedša iz goličav pri sv. Duhu, Kapli, posebno pa od Golovca in Svamberga. Sedaj da tukaj knez Lichtenstein svoje širne planine zopet in redno pogozditi. Letos je ukazal 150 glav živine menj na planine gnati, da se mlademu lesu nobena škoda ne dela. To bode po času število toč in neviht pomanjšalo. Nasproti pa bodo posestniki na Dravskem polji, v Halozah,

okoli Ptuja itd. imeli več trpeti od toče. Slišati namreč je, da so gozdi na južni strani Pohorja hudo posekani, planine okoli Vitanja, Zreč so skoro gole in sedaj hočejo Boč popolnem oropati njegove gozdne odeje.

Čudno, da se temu nihče ne ustavlja, dokler bi še bil čas!

Sejmovi meseca maja: 12. maja na Planini in v Slov. Gradcu. 13. maja v Teharjih. 15. maja v Podsredi. 18. maja v Ljutomeru, v Središču, v Radgoni, v Mahrenbergu, v Cmureku in v Vojniku. 22. maja v Loki. 25. maja v Rogatcu, v Vitanju. 28. maja pri sv. Trojici.

Dopisi.

Iz Braslovč. (Mesto za zdravnika. — slovenska zavest). Ni še dolgo časa minilo, ko smo pri nas imeli dva zdravnika stalna, ki sta pa vže oba kot starčka umrla; slednji g. Jan še le pretekli mesene.

Ali brez zdravnikov ne moremo biti. Moramo njih daleč okoli iskati v potrebi, ker v bližni okolici, v petih županijah nobenega ni. Zatorej bi želeli bilo, da bi ktereга praktičnega in izobraženega zdravnika v naš prijazen trg dobili. Vljudo vabimo, ako je kterimu volja k nam priti in to službo nastopiti. Bilo bi njemu in občinstvu jako na korist.

Ako se nekoliko v pretekli čas ozremo, moramo zadovoljni biti, kar narodno zavest zadeva. Vedno večje število slovenskih časopisov k nam dohaja, v prijazno našo savinsko dolino. Hvala Bogu, vsi so konservativni. Tako na primer samo „Sl. Gosp.“ dobiva naša županija čez 10 iztisov; potem nam dohaja „Slovenec“, „Danica“, šaljivi „Brenclj“, tako tudi oba lepoznanška lista „Besednik“, „Zora“, lažliberalnega ni nobenega, da bi med nami strup neverstva razlival. Pa tudi nečemo liberalnih listov, akoravno se nam obilno ponujajo. „Naj grejo rakom zvižgat, ti malovredni časniki; mi želimo v dobrem napredovati. Tako je prav, le naprej“.

Od sv. Križa pri Ljutomeru. (Poštne neporednosti.) Skozi sv. Križ na murskem polju gre vsaki dan vožna pošta iz Ljutomera v Radgono — in nazaj, ktera pa drugod nič ne sprejema in ne oddaja, kakor le na omenjenima postajališčema. Za sv. Križ in okolico tedaj moramo imeti (za plačo) svojega posla (pismo nosca), kteri nam vsako sredo in soboto prinese iz Ljutomera naša pisma, naznanila, časnike itd. Res redko je to, le dvakrat na teden. Vendar nebi toliko tožili, ako bi naš posel toliko dober bil, da bi izročil nemudoma vsakemu svoje. Ali to se le redko — redko kedaj zgodi. Večkrat namesto da bi prišel s pismi ob 12 uri opoldne, še le pozno na večer prav okrogel primaja do nas; Če ga prašaš: Andraš! imate kaj za mene? Odg.: „vem —

pa ne povem!“ Če znate, da je nekaj, pa bodite tako dobri, da mi izročite! Andraš pak odgovarja: „mam, pa ne dam!“ hajt niks! V gostilnici pa, katere od Ljutomera do sv. Križa gotovo nobene ne preide, si zamore vsak gost izbrati svoje in tudi druge reči, ktere se mu dopadejo, ker mu dober mož za „frakel žganice“ rad na izbiranje predloži. Večkrat se prigodi, da lastnik dobi svoj list, ko ga je že mnogo drugih ljudi prečitalo, še le za več dni ali tednov prav masten, alj pa zelo izostane. Najbolj pogosto se godi to s časniki. itd.

Nek tamkajšni posestnik si je naročil sadna drevesca pri nekem sadjereju v Pečuh-u na Ogerskem, ktera so bile v kratkih dnevih v Ormuž poslana. Alj dober pismoosce je imel 8 dni navkazilo v svojem žepku in potem še le lastniku izdal. Kako dolgo so pač zlahtna drevesica zavoljo našega brezskrbnega posla brez življenja na kolodvoru v Ormužu ležati morala, in znabiti se je marsikatero posušilo. — Nek posestnik je dobil od „doktorja“ povelje, da naj stroške, ki mu je dolžen, v 8 dnevih plača. Posel mu je izročil plačilni zankazek še le 9. dan. Posestnik bo zdaj imel večje stroške! — Res bi želeli bilo, če bi si p. n. župani izbrali bolj zanesljivega pismoosca!

Iz Videm. (Pridna gospodinja †) Pretečeno nedeljo smo pokopali Uršo Arnšek, ki je bila skoz in skoz pošena krščanska gospodinja, vsmiljena do vbojih, postrežljiva prijateljcem. Imela je neutrudljivo čuječe oko nad svojimi posli, pod njeno streho ni bilo prostora za nikakoršno nepoštenost, zakaj v tej reči je bila ojštra, kakor je dolžnost vsake gospodnje. Ako bi bilo več takih gospodinj, imeli bi vse drugačne, boljše posle, kakor jih sedanji svet ima. —

Iz Slovenjgradca. (Nenavadni pogreb). Le redkokrat se vidi tak pogreb, kakoršnega smo pretečeni teden tukaj imeli; moža in ženo, ki sta drug za drugim zbolela, in le 14 ur narazen umrla in smo nju ob enem pokopali. Tem znamenitejši pa je bil ta pogreb, ker rajni bil je tukajšnji c. kr. okrajni komisar g. Komatz sè svojo soprogo. Vzorno je bilo njuno zakonsko življenje, vzorno pa tudi njuno obnašanje v boleznih in zadnji uri. Oba sta ne prisiljena, temuč iz lastnega nagiba dala se o pravem času sè sv. zakramenti prevideti, kar je bilo vsem v lep izgled in spodbujanje. —

Pokojni g. Komatz je bil vzor pravega uradnika. Nij še bil dolgo tukaj v službi in se je že bil prikupil vsem, ki so kedaj z njim občevali; prijazen je bil s vsakim, naj si je bil stann, ktere ga koli, strogo nepristransk, se ni nikdar vtilkal v agitacije, alj se potegoval za ktero stranko; poleg tega neumorno deljaven in postrežljiv v svoji službi.

Manjkalo mu je kot rojenemu Nemcu znanje slovenskega jezika, kar je sam najbolj obžaloval; pa se je tudi trudil slovenščine se naučiti, in dasi ravno ne popolnem, je vendar z župani slovenski

občeval, in kolikor mogoče tudi na slovenske dopise slovenski odpisoval.

Da je sè svojo soprogo vred splošno veliko spoštovanja užival, svedočil je pogreb, ktere ga je vse mesto pa tudi mnogo kmetov, kteri so ga poznali, udeležilo. Spremilo ga je 8 duhovnikov na pokopališče, kjer oba skupaj, kakor sta bila v življenju združena — tudi v smrti združena, v enem grobu počivata.

Štajerski deželni zbor

menda med vsemi najbolj marljivo zboruje. Do sedaj se je vršilo 12 sej. V 8. je dr. Vošnjak deželni odbor prašal, zakaj ni predložil popravljenega volilnega reda za Štajersko. Odbornik se mu kratko odreže: da ni utegnil. Iz razprave o proračunu poizvemo, da je zatiranje živinske kuge v ptujskem, rogačkem in sl. bistriškem in konjiškem okraju stalo 10.950 fl. Kuga še sedaj razsaja v 1 srenji zagrebačke županije. Zato še se ne more vojaški kordon ob hrvatski meji razpustiti. Za 10 deželnih živinozdravnikov plačujemo 5000 fl. Pri gospodskih se namerjava postaviti takih uradnikov, ki bi gledali na gozde, da se nebi preveč pokončavali, in ki bi pogozdenje goličav pospeševali. Šoli gluhozemih v Gradcu se je potem dovolilo 13.435 fl., živinozdravilnici 3811 fl. Za telovadniške zavode 5140 fl. Tukaj poizvemo, da plačuje dežela 315 fl. človeku, kateri Gračane plesati uč. Fond za gruntne rešitve potrebuje letos 1.589.710 fl. — V 10. seji prišla je na vrsto nova prošnja okoliščanov Lipniškega trga, ki bi radi od njega ločeni bili. Prošnja njim je obveljala, potem ko njo je naš slavnj Herman izvrstno zagovarjal. V proračunu je se dovolilo deželnemu zavodu boleharcev v Gradcu 5228 fl. in širotišču 21.000 fl. — V Wildonu zidajo deželno ubožnico, ki ima 18.000 fl. stroškov pa 12.000 dohodkov. Tudi ubožnica, ki se zida v Ptuj, ima lastnih dohodkov zadosti, da pokrije stroške namreč 12.500 fl. Takisto velja o ubožnici za Gornj. Štajer v Knittelfeldu. Štajerska hranilnica je namreč za ove blage namene darovala 300.000 fl. — Za naprej se bo skrbelo, da dobi za vsako glavarstvo svojega zdravnika; sedaj njih je bilo premalo, namreč samo 13. Porodnišnici in najdenišnici v Gradcu so odkazali 33.290 fl., norišnici pa 8200. Sedaj je 352 blaznih ljudi v norišnici. Za občno bolenišnico v Gradcu se doplačuje 10.206 fl., za cepljenje koz ali osepnice se potroši 15.000 fl. Šub potepuhov košta 8000 fl. Za odpravljanje ogerskih eiganov in klatežev so nam Madžari dolžni 950 fl., pa ne moremo ničesar izterjati. Za stanovanje žandarmov plačujemo 20.000 fl. Žandari se bodo pomnožili za 60 mož. Za brano moških in ženskih kaznencev v posilni delalnici v Lankovicah se izdaja 15.600 fl. na leto. Za požarno stražo na Gračkem gradu plačuje dežela 8359 fl. To je odveč. Naj si Gračani svoje dimnike varujejo